

ጥልቅ ተሃድሶውን ለማጠናከር

ዘአማን በላይ 08-09-17

መንግስት በጥልቅ ተሃድሶው ወቅት በገባው ቃል መሰረት በርካታ ተግባራትን በማክናወን ላይ ይገኛል። በተለይም መንግስት ኪራይ ሰብሳቢነትንና ሙሴን ለመዋጋት ከህብረተሰቡ ጋር ዘርፈው ብዙ ጥረቶችን እያደረገ ነው። ሰሞኑን የመንግስትንና የህዝብን ገንዘብ የመዘበሩና ይህ ፅሁፍ እስከተጠናቀረበት ጊዜ ድረስ 53 ክፍተኛ የመንግስት የሰራ ጎሳዎች፣ ባለሀብቶችና ደላላዎች በቁጥጥር ስር ውለዋል። ገና ሲጀመር ቁጥራቸው 34 የነበረው እነዚህ ተጠርጣሪ መዝገቦች በአሁኑ ወቅት ቁጥራቸው በ19 መጨመሩ መንግስት ኪራይ ሰብሳቢነትን ለመቆጣጠር ያለውን ቁርጠኝነት የሚያረጋግጥ ነው።

መንግስት በጥልቅ ተሃድሶ ሂደት ውስጥ ራሱንና አሰራሮቹን ሲፈትሽ ዋነኛው ጉዳይ ስር ነቀል ለውጥን ማዕከል ያደረገ መሆኑ ግልፅ ነው። አንዳንድ ወገኖች እንደሚሉት ለይስሙላ የሚደረግ አሊያም ያለበትን ችግር ለመሸፋፈን አይደለም። በእኔ እምነት መንግስት ከህዝቡ ጋር እያደረገያለው ኪራይ ሰብሳቢነትን የመዋጋት ተግባር የዚህ አባባሌ ማረጋገጫ ነው።

ጥልቅ ተሃድሶው መንግስትንና ህዝቡን በቀጥታ ፊት ለፊት የሚያገናኝ እንዲሁም ያሉትን ችግሮች ከዋነኛ ተዋናዩ ማግኘት የሚያስችል ነው። ችግሮቹ ሁሉ በጥልቅ ተሃድሶው በግልፅ ታይተዋል። የችግሮቹን ትክክለኛ መንስኤዎች በተገቢው መንገድ ለማወቅ፣ አውቆም ለመረዳትና የህዝቡን ፍላጎት ለማርካት አሁንም ጥልቅ ተሃድሶው ወደ ህብረተሰቡ ውስጥ ተጠናክረው መዝለቅ ይኖርበታል።

ርግጥ የተሃድሶው ሂደት ሁከትንና ብጥብጥን ለራሳቸው የፖለቲካ አጀንዳ መጠቀሚያ ለማድረግ ለሚሹ ኃይሎች የራስ ምታት ሆኗል ማለት ይቻላል። ያም ሆኖ ሂደቱን ለማጨናገፍ እነዚህ ኃይሎች ያልባሉት ነገር የለም። እነዚህ ሁከት መፍጠር መደበኛ ስራቸው የሆኑ ኃይሎች በህዝቡ ውስጥ ውዥንብርና አሉባልታ ሲገዙ ነበር። ይሁንና ህዝቡ ራሱ የሰላሙ ባለቤት በመሆኑ ያራመዱትን አሉባልታ ሊያዳምጥ አልፈለገም።

‘መቼም ቢሆን እውነት ብትቀጥንም አትበጠሰም’ እንደሚባለው ህብረተሰቡ መንግስት ዛሬም እንደ ትናንቱ ቃሉን የማያጥፍና ሁሌም የሚያካሂደው ተሃድሶ በውጤት የሚታጀብ ነው። ይህን ዕውነታም በሚገባ ተገንዝቧል። በዚህም የሁከትና የትርምስ ኃይሎች የሀገራችንን ዕድገት እንዲሁም ብልፅግና የማይሹ አንዳንድ የውጭና የውስጥ ኃይሎች እንጂ ከየትኛውም ብሔርና ህዝብ ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት ያላቸው አይደሉም።

ያም ሆኖ እነዚህ ሃይሎች ሙሴን ለመክላከልና የኪራይ ሰብሳቢነትን ፖለቲካል ኢኮኖሚ ለመናድ የሀገርን ንብረት መዝብረው ለራሳቸው ጥቅም ያዋሉ ባለስልጣናትንና ግለሰቦችን ለመቆጣጠር የወሰደውን ርምጃ ‘ለምን ትላለቅ ባለስልጣናት አልተያዙም?’ በማለት የፀረ ሙሴን ትግሉን ለማኮላሸት ጥረት ሲያደርጉ ይስተዋላል።

ይሁንና በእኔ እምነት ‘የመንግስት ትላልቅ ባለስልጣናት’ ማለት በማናቸውም ደረጃ ታላላቅ የመንግስት ስራዎችን የሚያከናውኑ እንጂ የግድ ሚኒስትር ማለት አይደለም። የመንግስት የሰራ ጎሳ ሃይል የግድ ሚኒስትር ብቻ መሆን የለበትም።

ማንኛውም ከፍተኛ የመንግስት በጀትን የሚያንቀሳቅስ ሁሉ ከፍተኛ የመንግስት ከፍተኛ ባለስልጣን መሆኑ መዘንጋት አይኖርበትም። ያም ሆኖ መንግስት ያለ አንዳች መረጃና ማሰራጨ ሚኒስትሮችን ከመሬት ተነስቶ ሊይዝ አይችልም።

ታዲያ እዚህ ላይ አንድ ሚኒስትር የህዝብን ሃብትና ንብረት ካባከነ አይጠየቅም ላት አለመሆኑን ግንዛቤ ሊያዝ ይገባል። ማንኛውም ግለሰብ ሚኒስትር ሆነ ወዛደር አሊያም በሌላ ሙያ ላይ የተሰማራ ማንኛውም ግለሰብ ከህግ በላይ ሊሆን አይችልም። ሁሉም ሰው በህግ ፊት እኩል እንደመሆኑ መጠን፤ የህዝብንና የሀገርን ጥቅም ተፃራሪ እስከቆመ ድረስ ተጠያቂ መሆኑ አይቀርም።

እንደሚታወቀው የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት የመንግስት አሰራር ለህዝብ ግልፅ መሆን እንዳለበት፣ ማንኛውም የመንግስት ባለስልጣን ለህዝብ ተጠያቂ እንደሚሆን፣ ህዝቡም በማንኛውም ተወካዩ ላይ አመኔታ ሲያጣ በማንኛውም ወቅት ከቦታው የማንሳት መብት እንዳለው ያስቀምጣል። መነሻው የህዝብ የስልጣን ሉዓላዊነት መከበር ነው።

ህዝቡ ሉዓላዊ የስልጣን ባለቤት እንደመሆኑ መጠን ሿሚና ሻሪ የሚሆነው እርሱ ነው። እዚህ ሀገር ውስጥ ስልጣን የሚመነጨው ከህዝብ እንጂ ከማንም አይደለም። ተሿሚው በህዝብ በጎ ፈቃድ ወንበሩ ላይ የሚቀመጥና የሚነሳ መሆኑን ግንዛቤ መያዝ ይገባል። ተሿሚው በራሱ ፈቃድ አይደለም ስልጣን ላይ የተቀመጠው። ጥሩ ሲሰራ ጥንካሬውን እንዲያገለብት፣ ሲደክምም ድክመቱን የሚያሳየውና ከዚያ በላይም በገሃድ በምዝቦራ ውስጥ ገብቶ ሲገኝ ካለበት ቦታ የሚያነሳው ህዝብ ነው። እዚህ ሀገር ውስጥ ፈላጭና ቆራጭ ህዝብ እንጂ ባለስልጣን አይደለም። ሊሆንም አይችልም። እንዲህ ዓይነቱ አስተሳሰብ የኢትዮጵያ ህዝቦች በክፈሉት መስዋዕትነት ባለፉት ስርዓቶች እንዲቀር ያደረጉት ነው።

እናም በአዲሲቷ ኢትዮጵያ ውስጥ ህዝብ ያለመነበትና ያልመከረበት ነገር አይከናወንም። ሰሞንኛው የፀረ ሙስናው ጉዳይ በጥልቅ ተሃድሶው ጅምር ወቅት መንግስት ኪራይ ሰብሳቢነትን ከህዝቡ ጋር በመሆን እንደሚሞጋ የገባው ቃል አንዱ ክፍል ነው ማለት ይቻላል። ህዝቡም ቢሆን ይህ የመንግስትን ቃል በተግባር ተተርጉሞ ማየት ይፈልግ ነበር።

የኪራይ ሰብሳቢነትን የፖለቲካል ኢኮኖሚ በአንድ ጊዜ መናድ ቀላል ላይሆን ይቻላል። ሆኖም ኪራይ ሰብሳቢነት የበላይነቱን እንዳይዝ ሁሌም ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል። ኪራይ ሰብሳቢነት በገንብት ኢኮኖሚ ውስጥ ልማታዊ የፖለቲካል ኢኮኖሚ መንገድን መገንባት አይቻልም። ኪራይ ሰብሳቢነት ማነቆ ይሆናል። እናም ኪራይ ሰብሳቢነትን ሁሌም መድፈቅ ያስፈልጋል።

በተለይም እንደ እኛ ሀገር ልማት የህልውናው ጉዳይ በሆነ ሀገር ውስጥ ኪራይ ሰብሳቢነት ልማታዊ አስተሳሰብን ካሸነፈ ችግሩ እጅግ የበረታ ይሆናል። ማንኛውም ዜጋ በሰራው ስራ ልክ ተጠቃሚ አይሆንም። የ“እከከኝ ልክልህ” የትሰሰር ሰንሰለት ገቢራዊ እየሆነ ፍትሐዊ የሃብት ክፍፍል ሊኖር አይችልም። ይህም በግለሰብ ክፍ ሲልም በሀገር ላይ ቀውስ ሊያስከትል ይችላል። እናም የኪራይ ሰብሳቢነትን አመለካከትና ተግባር ከስር ከስሩ እየተከታተሉ ማምከን የግድ ይሆናል።

ታዲያ በዚህ ሂደት ውስጥ መንግስት አሰራሩን ይበልጥ ለህዝብ ግልፅ ማድረግ አለበት። ይህን ማድረግ ካልቻለ በህዝብ ዘንድ አመኔታን ያጣል። የትኛው ባለስልጣን በምን ዓይነት የሙስና ስራ ተጠርጥሮ በቁጥጥር ስር እንደሞለ የመገለፅ ኃላፊነትም ይሁን ግዴታ አለበት። ለዚህም ነው—ይህ ፅሁፍ እስከተጠናቀረበት ጊዜ ድረስ 53 የደረሱትን

ተጠርጣሪዎች በየጊዜው ለህዝቡ በማሳወቅ ላይ የሚገኘው። ይህ ስለሆነም ነው—የሰራ አፈፃፀሙን የህዝቡ እንደራሴዎች ለሆኑት የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በተለያዩ ወቅቶች የሚያቀርበው።

በእኔ እምነት መንግስት በአሁኑ ወቅት እየተካሄደ ያለው የተሃድሶ ሂደት የመንግስት መዋቅሮችን የህዝቡን እርካታ በሚፈጥሩ መንገድ እየፈተሽ ነው። ይህ ሁኔታም ከዚህ ቀደም በነበሩ የተሃድሶ መንገዶች የተከናወኑ ተግባራትን የሚያጠናክርና ይበልጥ የሚያሰርፅ ነው። ታዲያ መንግስት ለያዘው ቁርጠኛና ውጤት እያመጣ ላለው ጥልቅ ተሃድሶ መጠናክር ሁሉም የድርሻውን ቢወጣ አሁን እየተገኘ ካለው በላይ ተፈላጊው ለውጥ ሊመጣ ይችላል።